Piteå kommun

Foto: Maria Fäldt

Värt att veta

OM DIN KOMMUN

Gruppinformation till alla hushåll i Piteå kommun

Innovation - så klarar vi framtidens utmaningar

Läs mer på sidan 4

Åträsk - Årets by 2017

Läs mer på sidan 7

För drygt fyra månader sedan började både Helena och Anders var sitt nytt uppdrag som kommunalråd. Helena med samma titel men som ordförande för Kommunstyrelsen och därmed ett helt annat ansvar. Anders som politisk ”rookie”. Vad tycker dom så här långt? Vad är nytt? Och vad brinner dom för?

På nya uppdrag

Foto: Maria Fäldt

Helena Stenberg och Anders Lundkvist Kommunalråd Piteå kommun

Det har hunnit bli tydligt vilken stor skillnad det är mellan det gamla och nya uppdraget säger Helena; framför allt när det gäller ansvarsbiten. Skillnaden att vara ordförande istället för vice ordförande för Kommunstyrelsen och PIKAB (Piteå Kommunföretag AB) är stor. Det går inte att jämföra. Helena har många nya arbetsuppgifter och nya rullar in allt eftersom.

För Anders, som har sin bakgrund i näringslivet och inte direkt har jobbat politiskt tidigare, så är det mesta helt nytt. ”Jag har inte hunnit gå varvet runt än utan det kommer hela tiden nya uppgifter”, säger han.

Både Helena och Anders har några gemensamma frågor som dom brinner för: näringsliv, landsbygd och demokrati.

– Demokratifrågan är viktigare än någonsin. I Sverige finns traditionellt sett en god tillit till stat, kommun och myndigheter, men det är inget att ta förgivet, säger Anders.

I ”World Value Survey” från 2011 kunde en fjärdedel av svenska ungdomar mellan 18 och 29 tänka sig att sälja sin röst och en femtedel tyckte att det vore bra eller rent utav mycket bra om Sverige hade en enväldig stark ledare.

- En diktator alltså. Det är en skrämmande utveckling, säger Anders.

I praktiken innebär demokratiarbete bland annat att jobba med medborgardialog, att människor ska ha möjlighet att påverka. Som exempelvis gjorts under våren med det fördjupade översiktsplanearbetet ute på landsbygden där många superengagerade människor har deltagit, tyckt till och kommit med mängder av goda idéer.

– Det har varit häftiga möten säger Helena, och Anders nickar och håller med.

Att vara demokratiaktör är viktigt. Ett annat huvudsakligt uppdrag är att vara välfärdsaktör.

– Vi ska leverera god kvalitet till Piteborna, säger Helena. Behoven är stora och resurserna måste fördelas optimalt. Vi behöver effektiva processer för att fixa det så vi måste jobba med förändring och innovation.

– Vi behöver samarbeta med civilsamhället, medarbetare och medborgare, andra kommuner och myndigheter, fyller Anders i.

Politiken finns till *för* medborgarna, inte mot. Vi måste jobba tillsammans.

Piteå kommun

Värt att veta om din kommun – juni 2017
är en informationsbroschyr som produceras av kommunledningsförvaltningen, Piteå kommun. Den delas ut till alla hushåll i Piteå kommun och finns även inläst på Daisyskiva, tillgänglig på Stadsbiblioteket.

Redaktör: Anna-Lena Pogulis **Layout:** Maria Fäldt **Foto**: Maria Fäldt, där inget annat anges. **Tryck:** Scanprint

Följ Piteå kommun på facebook
Visste du att Piteå kommun har en sida på Facebook? I skrivande stund är det 4 923 personer som gillar vår facebooksida och vi hoppas självklart på fler. Här kan du enkelt och lättsamt kommunicera med kommunen om olika saker och hålla dig uppdaterad kring vad som är på gång. Hoppas att vi ses på:
www.facebook.com/pitea.se

”Mångfald, socialt ansvar och tillit är inte i motsatsförhållande till utan en förutsättning för tillväxt”

Anders Lundkvist
Kommunalråd, Piteå kommun

Foton: Maria Fäldt, Helene Markström, Ulf Gustavsson, Magnus Johansson, Anna Stamblewski.

Piteå - en stad för alla

Ett av Piteå kommuns övergripande mål är att ”Piteå präglas av en samhällsgemenskap som grund”. Det handlar om att vår stad ska vara bra att bo i oavsett vem du är. Det handlar om dina och dina med-medborgares rättigheter. Det handlar om demokrati. Piteå kommun har antagit nya riktlinjer för arbetet med mänskliga rättigheter och mångfald och arbetet är indelat i fem områden. Processledare Vera Renberg ger några exempel på vad som redan görs och vad som är på gång:

Attityder och kunskap

Här jobbas det både internt och externt, berättar Renberg. Vi ska finnas med där människor är och därför samarbetar vi med exempelvis Piteå Summergames och PDOL. Vi stöttar och samarrangerar olika typer av kurser, event och föreläsningar som exempelvis Mångfaldsdagen, ”Kvällsfika” och Creative Sisters.

Alla nyanlända ungdomar mellan 13-18 år ges möjlighet till sommarskola 8 veckor och där stöttar vi ett särskilt inslag som handlar om normer, kärlek och rättigheter. Det är ett uppskattat och viktigt förebyggande arbete. Många ungdomar kommer från länder där man aldrig ens hört talas om mänskliga rättigheter, säger Renberg.

Internt på kommunen ska all personal och förtroendevalda utbildas och en utbildningsplan är framtagen.

Integration

Vi jobbar förebyggande genom att integrera våra nyanlända på bästa sätt. Det kan handla om allt från att ordna flyktingvänner till att jobba aktivt för att inte skapa segregerade bostadsområden, berättar Renberg. Ett konkret exempel på det senare är ett tidsbegränsat projekt där var tionde lägenhet från Pitebo viks till nyanlända.

Tillgänglighet

Här handlar det om såväl digital som ren fysisk tillgänglighet. Kommunens kommunikationsplattformar ska ses över. Det ska exempelvis vara lättläst, klarspråk och obyråkratiskt. Talsyntes fungerar inte på pdf-dokument vilket måste hanteras.

Fysiskt arbetar man med så kallade ”enkelt avhjälpta hinder” på gångstråk, toaletter och i entréer. Och hur inspirerar och stimulerar man exempelvis företagare och fastighetsägare att göra satsningar på tillgänglighet?

Samhällsbyggande

Här kan det handla om allt från att sprida ut olika typer av möten över kommunen så att inte allt sker i stan till att utveckla kollektivtrafiken. Ett exempel är kommunens krav på att företag som får bygga bostäder på stadsmark också ska bygga tio procent på landsbygd.

Jämställdhet

I fokusdialoger med femhundra pitebor ser man större skillnader mellan kvinnor och män i Piteå än i övriga landet när det gäller inkomst och antal sjukdagar. I en undersökning skattar kvinnorna generellt sett många punkter lägre än männen.

Det har länge varit känt att kvinnors hälsa är sämre i Piteå än i övriga länet, men orsaken är okänd.

- Det är i alla fall tydligt att det inte är jämställt, säger Renberg. Piteå kommun kommer att satsa bl.a. på medvetandegörande, kunskap, retorik i en kommande informationskampanj. Internt ska det bl.a. göras lönesatsningar där oskäliga löneskillnader konstaterats och insatser för att minska den höga sjukfrånvaron.

Att klara både kompetensförsörjning och ökade krav på den kommunala servicen samtidigt som resurserna är begränsade är en rejäl utmaning. Om man inte kan eller vill springa snabbare så måste man springa smartare. Nu satsas aktivt på verksamhetsutveckling genom innovation. Goda idéer ska tas tillvara och spridas inom organisationen.

God idé ta tillvara goda idéer

Johan Hörnemalm jobbar med innovation på Piteå kommun. Nu låter det nästan som att han är anställd som idékläckare, men så är givetvis inte fallet.

- Jag är processledare och man kan sammanfatta mitt uppdrag i fyra delar, säger Hörnemalm. Jag ska stimulera innovationskulturen, stötta och vara bollplank, samordna och koppla ihop olika projekt som kan vinna på samverkan och hjälpa till att sprida goda exempel.

– Jag tror att bland det viktigaste vi gör är att skapa en stödjande struktur. Det måste vara enkelt att fånga upp idéer, ta dom vidare och sedan förmedla ut de framgångsrika projekten i den övriga organisationen. Vi behöver även byta goda idéer kommuner och organisationer emellan.

Johan Hörnemalm delar sitt uppdrag mellan att vara processledare och projektledare för Vinnova-projektet ”Idesluss för hållbar samhällsutveckling” som genomförs tillsammans med Skellefteå kommun men där Piteå koordinerar det hela. Syftet med Ideslussen är att utveckla en innovativ kultur och en struktur för hur man ska jobba effektivt med innovation. Projektet ger ökade möjligheter till tester/piloter och erfarenhetsutbyte.

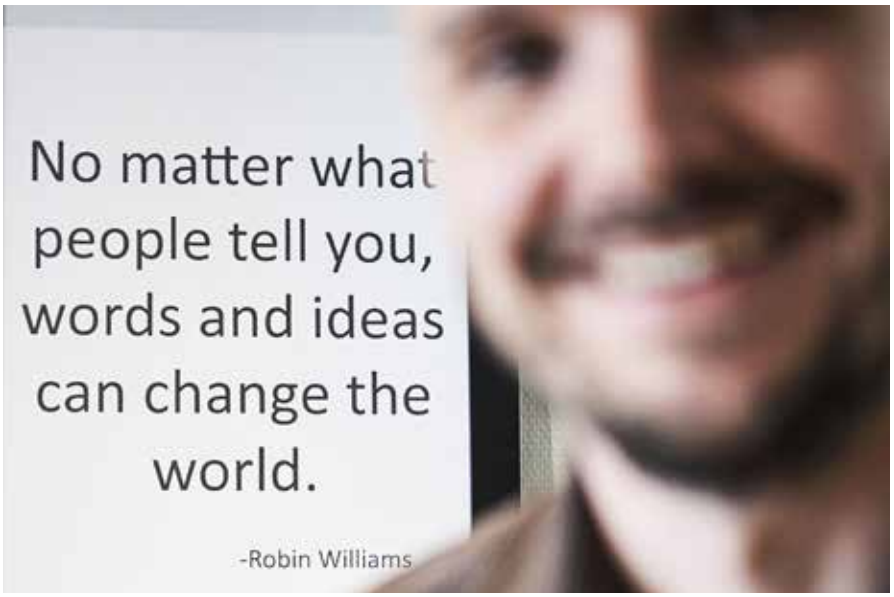

Foto: **Maria Fäldt**

– Genom Idéslussen så jobbar vi bland annat med att prova upplägg med idécoacher, sprida goda exempel på innovationer från medarbetare, stöd till chefer och politisk styrning. Just nu planeras workshops för politiker, och inom Socialtjänsten, som är vår pilotförvaltning, har vi bland annat jobbat med en ledarskapsutbildning i fem delar. Vi jobbar även med ett jämställdhetsperspektiv, försöker vara normkritiska och tänka inkluderande. Det är ett måste om Piteå ska vara en attraktiv och uthållig kommun.

Följ innovationsarbetet på:
- *pitea.se/innovation*
- *facebook.com/ideslusspitea*

Goda exempel

”För att klara morgondagens utmaningar är det viktigt med såväl mod att tänka nytt som mandat att delta i utveckling av service och tjänster till Piteborna. Innovation och verksamhetsutveckling är allt viktigare för att möta framtidens utmaningar. Piteå kommun vill ligga i framkant och satsar aktivt på verksamhetsutveckling genom innovation.

Helena Stenberg
Kommunalråd, Piteå kommun

Nattillsyn via kamera

Projektet Nattillsyn i hemmet har testats hos ett antal frivilliga som behöver nattillsyn. Nattpatrullen gör tillsynen via en kamera och den som behöver tillsyn behöver inte bli störd i onödan. Enbart vid behov görs personliga besök. Resultatet av projektet visar att det är en bra teknik för en viss grupp som behöver nattlig tillsyn.

Manliga läsande förebilder

Lärare på Hortlax skola upplevde att det var mycket diskussioner kring läsande och att det inte var någon självklarhet att läsa en hel bok. Framförallt inte bland pojkar. Det konstaterades att läsande förebilder behövdes. Projektet (som numera är en del av ordinarie verksamhet) går ut på att elever i åk 7 läser hemma med sin pappa eller annan manlig förebild utifrån vissa frågeställningar. Böckerna diskuteras sedan i klassen. Mycket tid läggs på att hitta rätt litteratur och inspirera, exempelvis genom ”bokfester” där det bjudits på tårta. Lärarna märker en attitydförändring elevernas resultat i läsförståelsetester har förbättrats.

Nyckelgömmor

Medarbetare inom Hemtjänsten spar tid genom att slippa hantera massor med nycklar. Att en nyckel alltid finns på plats innebär dessutom en kvalitetssäkring för den som har stöd.

Säkerhet i ett mångkulturellt Piteå

Räddningstjänsten upptäckte ett behov av brand- och säkerhetskunskap på boenden för nyanlända. Utbildningar har genomförts inom områdena: grundläggande brandkunskap, släckkunskap, brand i hemmet, utrymning samt hjärt- och lungräddning med hjärtstartare. Gensvaret har varit väldigt positivt med hög närvaro och positiva ungdomar. Projektet har spridit sig till andra delar av flyktingsamordningen samt Piteå kommuns ”boskola” och har även presenterats vid Svenska Kommun Försäkrings AB:s årliga konferens i Stockholm.

Omsorgs-app

Två personalgrupper inom äldreomsorgen har genomfört ett pilotprojekt där de får direkt tillgång till det vårdadministrativa systemet hemma hos omsorgstagaren. Nya arbetssätt testas och tanken är att det ska bli enklare för personalen att jobba med ”kontoret på fickan”. Projektet har slagit väl ut och man har infört omsorgsappen i verksamheten.

Lagkamrat

Fotbollsspelarna i PIF Dam skapar ”guldkant” på tillvaron för äldre på kommunens boenden. Medarbetarna avlastas, de äldre får utökade sociala aktiviteter och fotbollsspelarna får ett meningsfullt arbete med lön som övrig vårdpersonal. Projektet samordnas av Sparbanken Nord och finansieras av lokala företag som sponsrar.

Foto: Maria Fäldt

Idéutbyte på Acusticum

På konferensen ”Social innovation i Norr” som genomfördes i Piteå i början av maj presenterades tio framgångsrika sociala projekt. Projektet ”Lagkamrat” representerade Piteå.För dig som vill veta mer finns en dokumentation av konferensen på Luleå Tekniska Universitets hemsida:
https://www.ltu.se/research/subjects/Genus-och-teknik/Stort-engagemang-for-Social-Innovation-i-Norr-1.165502

Foto: **Helena Lindehag (övre), Maria Öberg (nedre)**

> Det känns jättebra att börja konkretisera planerna för våra fem landsbygdscentra. Det har kommit in många synpunkter som lovar gott inför framtiden.
>
> **Brith Fäldt**
> Ordf. Samhällsbyggnadsnämnden,
> Piteå kommun

www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan.se

Nu snackar vi landsbygd

Under maj månad har piteborna kunnat tycka till om kommande utveckling av de fem utnämnda landsbygdscentra i kommunen (Rosvik, Norrfjärden, Roknäs/Sjulnäs, Hortlax och Jävre). Dialogmöten har arrangerats på respektive plats. Gudrun Åström, stadsarkitekt och projektledare, berättar att mötena har varit välbesökta.

– Det är ett stort engagemang, långt över förväntan, och det kommer fortfarande in kommentarer och synpunkter vilket är jätteroligt.

Satsning på landsbygden

Dialogmötena ingår i den fördjupade delen av översiktsplanearbetet och just dialogen är något som Piteå kommun satsar lite extra på.

– Det kommer ofta kritik i stil med ”det handlar bara om stan”. Nu lägger vi lika mycket tid och energi på detta som vi gjort med de stadsnära delarna, berättar Åström. Dialogmöten är inget krav men vi tycker att det är ett förberedande arbete innan den lagstadgade arbetsgången för ett fördjupat översiktsplanearbete tar vid. Genom en tidig dialog så får vi ett bättre startförslag till de kommande samråden, vi ger medborgarna en ännu större möjlighet att påverka och förhoppningsvis får vi också ett ännu bättre slutresultat.

På dialogmötena har deltagarna fått grundläggande fakta om respektive ort, exempelvis hur det faktiskt ser ut med samhällsservice, kommersiell service, näringsliv, in- och utpendling mm. Därefter har man jobbat gruppvis runt fyra bord med olika inriktningar:

- natur, vatten, kultur, fritid, grönstruktur
- vård, omsorg, skola, arbete, läringsliv
- boende, byggande, Lis, kulturmiljö
- trafik, kommunikation, teknisk infrastruktur, IT

Skolbarn tycker till

Från politiken har man varit tydliga med att social hållbarhet är viktigt i arbetet. Det innefattar att behandla frågor som rör barn och unga, jämställdhet och integration.

– Därför har vi gjort ett ordentligt jobb i skolorna i de olika landsbygdscentrumen. Skolbarnen har fått arbeta med samma inriktningar och teman som de vuxna.

Väver ihop ett förslag

Samhällsbyggnadsnämnden samordnar arbetet men nästan alla förvaltningar är involverade på ett eller annat sätt och har deltagit på dialogmötena. Nu jobbar tjänstemännen med att väva ihop alla synpunkter till ett samrådsförslag som ska presenteras i höst.

Förslaget ställs ut under sex veckor. Då kan du som medborgare tycka till igen innan det är dags att ta fram ett slutgiltigt förslag. Förslaget ska sedan behandlas i den politiska processen. Målet är att den fördjupade översiktsplanen för landsbygden ska vara klar innan sommaren 2018.

På *www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan.se* kan du ta del av presentationerna från varje ort och där kommer även dokumentation från dialogmötena att komma upp allt eftersom det sammanställs.

Foto: **Åträsk Byaförening**

Åträsk – Årets by 2017

Med ett 40-tal bofasta och en fördubbling under sommaren, har Åträsk i Piteå kommun lyckats skapa en trevlig gemenskap inom byn. Trots att det inte är så många fastboende i byn så finns det ett stort engagemang att byn ska leva och sjuda av aktivitet och liv. Det är de bidragande motiven till att Åträsk utnämnts till Årets by 2017. Det är Landsbygdspolitiska rådet som utser Årets by. Förutom äran får byaföreningen ”Årets By”- skyltar, diplom, blommor och 15 000 kr i prispengar.

Bli ambassadör för Piteå

Destination Piteå och Piteå kommun erbjuder även denna sommar dig som pitebo att marknadsföra Piteå på din bil. Kom till BackCity onsdag den 21 juni kl 17-20.00, vi berättar mer om vad som händer i Piteå under sommaren och du får en Piteådekal på din bil eller husvagn med logotypen: Piteå eller Piteå-det är hit man kommer när man kommer hem.

Foto: **Magnus Johansson**

I Piteå får du mest livskvalitet i förhållande till bostadspriserna.

Foto: **Richard Kårström**

I Piteå får du mest för pengarna!

För andra året i rad är Piteå vinnare i kategorin mest prisvärda kommun att bo i enligt nyhetsmagasinet Fokus stora kommunrankning ”Bäst att bo”.

- Det är naturligtvis mycket roligt att vi får utmärkelsen som Sveriges mest prisvärda kommun att bo i. Vi har sett att det är viktigt att ha hela bilden för att vara en attraktiv kommun. Därför jobbar vi hårt och målmedvetet för att vara det, säger Piteås kommunalråd Helena Stenberg.

Bäst att bo-indexet bygger på drygt 40 mätbara variabler. Priset delas ut i fyra kategorier; Bäst att bo – storstads- stads-, landsbygds- och glesbygdskommuner, kategorierna baseras på Jordbruksverkets definitioner. Piteå ligger på topp 10 i kategorin landsbygdskommuner. Rankningen innehåller också en justerad skala, som visar hur mycket livskvalitet du får för pengarna i förhållande till kommunernas bostadspriser och det är den kategorin som Piteå vunnit.

Medborgarundersökningar – en möjlighet att påverka

Vart annat år genomförs en medborgarenkät bland 1200 pitebor som valts ut av Statistiska centralbyrån. Det handlar om frågor som: Vad tycker du om Piteå som en plats att bo och leva på? Hur bedömer du skolan, äldreomsorgen, gator och vägar och kommunikationer? Är du en av de 1200 kommer enkäten hem till dig i mitten av augusti.

I år genomförs även undersökningen, Tillitsbarometern i Piteå. Det är en befolkningsundersökning av social tillit i Sverige och 1 000 pitebor är med i urvalet och har möjlighet att besvara enkäten under vecka 17-26. Frågor som hur man trivs där man bor, om man umgås med sina grannar och möjligheten att påverka ger en bild hur olika delar i den lokala omgivningen eventuellt påverkar tilliten.

- Din medverkan är naturligtvis frivillig men din uppfattning är viktig, därför hoppas vi att du tar dig tid att svara på våra undersökningar. De åsikter som framkommer när piteborna får tycka till, används som underlag för utveckling och beslut om det framtida Piteå.

Tack på förhand för din medverkan!
/Helena Stenberg, kommunalråd.

Sommartips

Lev lantliv i sommar

Foto: **Jössgården**

På DiNi Farmen i Skomanskälen utanför Sikfors, Stormyrbergets Lantgård i Pålberget och på nya Jössgården i Sjulsmark kan du bo och delta i arbetet på respektive gård. Här kommer du nära både djur och natur. Varje fredag i juli kl. 10-16 arrangerar Stormyrbergets Lantgård "Bondgårdsfredag" med massor av olika aktiviteter på gården. *Läs mer på: di-nifarmen.se, stormyrberget.se, facebook.com/jossgarden.se*

Gör en tidsresa

På hembygdsområdet Swensbylijda kommer historien till liv. Varje tisdag under juli månad sjuder området av aktivitet. Möt bagerskor, mjölnare, tvätterskor, smed och andra hantverkare, strosa runt, kika på djuren, eller ät en "slobba". *Läs mer på: www.swensbylijda.se*

Foto: **Emelie Berglund**

Tillbaka till 80-talet

Karlbergsteatern ger "Sköna 80-tal – Förändringarnas tid". Årets uppsättning är en fortsättning på tidigare års succéer med i stort sett samma ensemble och med kända professionella och lokala skådespelare. *Läs mer på: www.karlbergsteatern.se*

Euskefeurat, rökt regnbåge och en uppkopplad femtioåring

Den 22 juli är det konsert med Euskefeurat vid Jävre fyr och Bea's Rökeri och Hamncafé. Biljetter bokas via Ticnet. På andra sidan vägen ligger den karakteristiska Turiststationen som fyller 50 år i år och numera erbjuder fritt wi-fi.

Vandra i Pitebygden

Runt omkring Piteå finns flera fina vandringsleder. Solanderleden bjuder på cirka fem mil vandring mellan Sikfors och Svensbyn. Den utökas successivt och så småningom ska den bli runt 15 mil. Eliasledan sträcker sig 9,4 km och går från Svensbyn via Eliasgrottan, Djuptjärn och tillbaka. Det går även att vandra hela vägen upp till Kalahatten. Från Karlberg utgår flera vandringsleder, från några kilometer upp till 1,7 mil. *Läs mer på: www.pitea.se, sök på "vandra"*

Evenemangskalendern är full
och sommarstaden Piteå bjuder på
mängder av aktiviteter och besöksmål.
På *www.visitpitea.se* hittar du all information
du behöver. Vi vill även tipsa om Piteå appen
och att du kan svänga förbi på Piteå Turistcenter.

Sommarens nyhet:

Fler skärgårdsturer till lägre pris

I sommar har vi nöjet att erbjuda skärgårdsturer med M/B Renön, en ny och lite mindre turbåt med 12 platser. Den tar dig snabbt och bekvämt ut i Piteå skärgård. Priset är sänkt till rekordlåga 100 kr tur och retur oavsett ö (50 kr för barn). Så passa på, ta chansen att ta dig ut i vår vackra skärgård.

Du kan fortfarande kryssa med M/S Laponia på lördagar under juli samt lördagen den 5 augusti.

Turlista

M/B Renön

Måndag - Södra hamn - Pite Havsbad - Stenskär

Avfärd: Södra hamn: 09.00, Pite Havsbad: 10.00 Återresa: 16.00.
Restid från södra hamn: 1,5 tim, restid från Pite Havsbad: 30 min

Tisdag - Pite Havsbad - Stenskär

Avfärd: 10.00 Återresa: 16.00 Restid: 30 min

Torsdag - Norra hamn - Stor-Räbben

Avfärd: 09.00 Återresa: 15.00 Restid: 1,5 tim

Fredag - Norra hamn - Baggen - Koskäret/Vargön

Avfärd: 10.00 Återresa Koskäret: 15.00, Baggen: 15.30,
Restid till Baggen: 1 tim, restid till Koskäret: 1,5 tim

Lördag - Norra hamn - Stor-Räbben

Avfärd: 09.00 Återresa: 15.00 Restid: 1,5 tim

Söndag - Pite Havsbad - Stenskär

Avfärd: 10.00 Återresa: 16.00 Restid: 30 min

Pris: vuxen 100 kr, barn 5-16 år 50 kr, barn <5 år gratis
Bokning: www.guide-natura.com

M/S Laponia (lördagar i juli samt 5 aug)

Luleå-Piteå, inkl. frukost, avfärd N:a hamn Luleå 08.00.
Ankomst S:a hamn Piteå 11.30.
Kryssning Stenskär inkl. lunchbuffé
Avfärd S:a hamn: 12.00. Ankomst S:a hamn 17.00
Räkkryssning i Piteå skärgård med underhållning
Avfärd S:a hamn 18.30. Ankomst S:a hamn 21.30
Midnattskryssning Piteå-Luleå inkl. vickningsbuffé.
Avfärd S:a hamn 22.15. Ankomst N:a hamn Luleå 02.00

Pris: från 420 kr för vuxna, barn 3-15 år 150 kr,
se www.laponia.se för mer information.
Bokning: Laponia rederi, tel: 0920-120 84 eller
Piteå Turistcenter, tel: 0911-933 90.